

Părintele Sofian Boghiu

SFINȚII TREI IERARHI VASILE, GRIGORIE ȘI IOAN

“Frați creștini,

[...]

În cinstea sfinților Trei Ierarhi s-a mai vorbit și de-a lungul lunii acesteia: la 1 ianuarie sfântul Vasile, la 25 sfântul Grigorie și la 27 sfântul Ioan Gură de Aur. S-a vorbit și aseară și astăzi, însă ei sunt inepuizabili. Așa de bogați..., în viața lor așa de multe fapte au făcut și așa de frumos au scris, așa de mult au scris, încât oricând se poate vorbi cu foarte mult folos despre ei. Opera lor este întinsă, volume întregi. E o colecție numită Migne, în grecește și latinește, volume întregi din operele lor. Și acești bărbați au trăit puțin în comparație cu mulți alții, sfântul Vasile cel Mare a trăit numai cincizeci de ani, sfântul Grigorie mai mult, optzeci de ani și sfântul Ioan Gură de Aur șaiszeci și ceva de ani. Însă în acești ani au lucrat și s-au consumat pe ei, așa cum o lumânare de ceară curată arde luminos și nestingherit până când se topește, până la ultima picătură de ceară. Așa au lucrat, așa și-au mistuit viața acești mari sfinți ai Bisericii. Îi prăznuim și separat, îi prăznuim și împreună. Îi prăznuim separat pentru că au niște deosebiri între ei, fără îndoială, sunt trei mari personalități. Dar îi sărbătorim și împreună, pentru că au și niște calități care îi unesc. Vi s-a mai spus, ceea ce-i unește pe ei, pe acești trei sfinți luminători ai Bisericii, sau trâmbițele Duhului Sfânt, este în primul rând cultura lor extraordinară. Pentru că au învățat și știința veche, păgână, de până la ei și au adâncit foarte mult sfintele Scripturi care sunt izvor nesecat de înțelepciune și de idei. Deci această cultură, pe care toți au avut-o, Vasile, Grigorie și Ioan, îi unește pe toți. Mai ales că trăiesc în același veac, veacul IV: cei doi se nasc, sfântul Vasile și sfântul Grigorie, în 329; sfântul Ioan mai târziu, 347 și la 407 moare, se stinge undeva în Cucuz.

Deci trăiesc în aceeași epocă și în aceeași probleme de atunci: era lumea păgână care trecea către creștinism încet, încet și, în același timp, [erau] foarte multe erezii, îndeosebi erezia lui Arie care a tulburat foarte mult Biserica lui Hristos [și] care câștigase convingând și pe împărații vremii de atunci. Mai ales pe Constanțiu, fiul lui Constantin cel Mare. Și pe Valens, care a fost contemporan cu aceștia; cu sfântul Vasile cel Mare a avut [Valens] niște scânteieri, niște dialoguri, încât și-a dat seama că atunci abia se întâlnea cu niște episcopi care cu adevărat știau să-și apere credința lor, doctrina în care cred și pentru care mor.

În această epocă trăiesc toți [trei], adăpați din vechea cultură și din cea nouă, creștină. Însă fiind așa de culți, erau totuși niște oameni extraordinar de smeriți, umili. Știau că totul le vine de la Dumnezeu și nu-și însușeau nimic din meritele lor. În același timp, erau niște oameni foarte generoși, iubitori de străini, iubitori de bolnavi, iubitori de săraci, și unii și alții, și sfântul Ioan, în capitala imperiului și sfântul Grigorie – a fost și el patriarh la Constantinopol – și sfântul Vasile cel Mare în Cezareea Capadochiei, patria lui. Foarte milostivi, au îndemnat și cu cuvântul, rupând pungile bogaților și revărsându-le săracilor, unificând, cât au putut ei să facă într-un timp destul de scurt, rupând aceste diferențe între bogați și săraci, cum nu ne putem închipui noi astăzi. Erau mari latifundiași care aveau moșii prin alte continente și robi cu miile și erau în același timp săraci și necăjiți care abia își câștigau pâinea de toate zilele. Au lucrat cu foarte multă energie, cu foarte multă putere, ca să deschidă inimile bogaților, să dăruiască acestor mulțimi sărace și flămânde. Deci foarte generoși și iubitori de oameni, foarte omenoși, acești sfinți Trei Ierarhi.

Și încă o calitate care a uimit lumea păgână: sfințenia vieții lor. Prin post, prin rugăciune, prin renunțarea la sine au devenit cu adevărat vase ale Duhului Sfânt, temple ale Duhului Sfânt cum spune sfântul apostol Pavel, niște oameni cu adevărat sfinți, plini de mireasma Duhului Sfânt, în toată ființa lor. De aceea au rodit așa de mult în viața lor și a rămas nemuritor tot ce au făcut ei, și faptele și scrisul lor.

Acestea ar fi, în general, calitățile care îi apropie, însă... totuși erau deosebiți. Sfântul Vasile avea o statură înaltă, slab, negricios la față, cu o barbă mare, neagră — n-a avut timp să se înălbească, a trăit numai cincizeci de ani. Un om însă cu o extraordinară energie, încât nu se puteau ascunde de la ordinele lui: porunca lui era poruncă, trebuiau s-o împlinească numaidecât. Dacă și împăratul Valens, și Iulian Apostatul, dușmanii creștinilor, ai dreptei credințe, nu aveau încotro! Vasile era cu adevărat un stâlp puternic peste care nu se putea trece, o mare autoritate omenească și dumnezeiască, acest mare Vasile.

Sfântul Grigorie era de statură mijlocie, bătrân către sfârșitul vieții sale, [cu] păr alb, pleșuv... Un ochi era bolnav, a fost lovit de cineva, anume când vorbea în Constantinopol despre Sfânta Treime... Arienii aruncau cu pietre în el, ca într-un netrebnic și el nu s-a apărut, mergea și vorbea în cinstea Sfintei Treimi. L-au lovit și a suferit acest ochi. Însă era un om cu ochi duhovnicești care au văzut clar Sfânta Treime și a scris niște lucruri cu mintea lui ageră care au rămas doctrinarii, au rămas niște stâlpi, niște făclii de luminare pentru toate veacurile creștine. O minte extrem de ageră și în același timp o fire blajină, o fire duioasă, o fire foarte sensibilă. Sfântul Grigorie era și un mare poet, a scris peste unsprezece mii de versuri. Viața lui toată e scrisă în versuri și anumite minuni [sunt] povestite de el în aceste versuri. O fire de poet, de filozof și de adânc teolog.

Sfântul Vasile cel Mare, între altele, pune bazele vieții călugărești de obște; el însuși, ca și sfântul Grigorie, au fost niște mari călugări în același timp. Însă cum trăiesc...

Sfântul Ioan Gură de Aur, cu statura mijlocie — spune în Viața lui — avea capul mărișor, era puțin chel, [cu] părul negru, ochii strălucitori, pătrunzători și avea îndeosebi o mare energie în a spune adevărul pe față. A mustrat pe Eudoxia cea vicleană și trufașă, împărăteasa Bizanțului care l-a și aruncat de două ori în exil; datorită ei sfântul Ioan a murit mai devreme decât trebuia, aruncat într-un exil departe de patria lui și de tronul său patriarhal. Însă sfântul Ioan avea o fire totuși blândă cu cei săraci, cu cei necăjiți, cu cei bolnavi, cu cei care aveau nevoie de ajutor, dădea tot ca să fie ajutați cu adevărat. Era foarte bogat, ca și Grigorie și ca Vasile cel Mare [care] au dat tot. Sfântul Ioan și-a vândut averea sa și a împărțit-o la săraci toată. A făcut case de milostenie, case de îngrijire a bolnavilor, a săracilor, a bolnavilor irecuperabili din Constantinopol, încât era un om cu adevărat dăruit altora. În predicile lui pe care le-ați mai auzit, găsea toate mijloacele oratoriei lui extraordinare ca să-i convingă pe păcătoși să se întoarcă la calea cea bună, plăcută lui Dumnezeu. El mustra, însă mustra cu foarte multă blândețe, foarte multă bunătate, încât de la el plecau oamenii convinși că trebuie să asculte de cuvântul lui, că e cuvântul lui Dumnezeu. Spre deosebire de ceilalți, sfântul Ioan Gură de Aur ne covârșește cu graiul lui, cu puterea lui de evocare, de oratorie. Din ceea ce spun biografii lui de atunci și de mai târziu, sfântul Ioan a rămas neîntrecut ca orator al Bisericii. Era mare orator în vremea aceea, Libanius, care i-a fost profesor de oratorie în vremea lui, însă de la el, de la Libanius încoace, sfântul Ioan a rămas cel mai mare orator al lumii, creștine în special.

Se distinge sfântul Ioan Gură de Aur printr-o mare putere de a evoca, în care se vede toată grija lui pentru sufletele care îl ascultau și care doreau să afle pe Dumnezeu.

Și după aceea, cuvântul lui a rodit mereu de-a lungul istoriei până astăzi. Și profeții și apostolii au fost mânați de un foc lăuntric să spună, nu de trufia lor, nu încăpea trufie la ei, însă îi ardea acest foc al Duhului Sfânt care îi obliga să rostească. Spune sfântul Pavel undeva: „Vai mie, dacă nu voi vesti cuvântul lui Dumnezeu! Vai mie!” Așa spune sfântul acesta mare, Ioan Gură de Aur. Și o să vă citesc un cuvânt despre această grijă de a vesti cuvântul lui Dumnezeu și ce folos se urmărește prin această vestire a cuvântului lui Dumnezeu: Tot creștinul trebuie să fie osârdnic în sfătuirea celor rătăciți și acum începe cuvântul lui:

„Când păcătoșii, încă după sfătuirile noastre, rămân în păcatele lor, totuși noi nu trebuie să încetăm a le împărtăși sfatul nostru“.

Ascultă unul și pleacă, nu-i place, pleacă; însă cuvântul pe care l-a auzit din când în când îl bate la ureche și la inimă. Și ascultați cum se compară cuvântul rostit cu cele din natură:

„Fântânele curg chiar când nimeni nu scoate apă din ele, izvoarele clocotesc când nimeni nu ia apă dintr-însele și când nu beau, și pâraiele curg chiar și când nimeni nu însetează“.

Ce frumoase figuri de stil și cât adevăr poartă! Sunt izvoare reci, e pe Ceahlău Duruitoarea, apă limpede și foarte bună și sănătoasă, cine bea din ea? Beau călătorii în timpul verii, care au îndrăzneala să urce pe Ceahlău. Curg însă mereu aceste izvoare, așa curge și cuvântul învățaturii. Spune sfântul Ioan mai jos:

„Așa și predicatorul trebuie să-și facă datoria sa din toate puterile, deși nimeni nu-l bagă în seamă“.

[Învățătorul] vorbește, lasă-l în treaba lui!

„Așa Dumnezeu cel plin de dragoste a dat lege, ca noi, cei care suntem puși a predica cuvântul cel ceresc, să nu lăsăm nimica din câte stau în puterile noastre. Să nu tăcem niciodată, ascultă-ne cineva sau nu. Când Ieremia prorocul”, marele proroc Ieremia, „amenința pe iudei și le predica nenorocirile care veneau asupra lor...”

Din cauza păcatelor lor (...) — se depărtaseră de la Dumnezeu cel adevărat și-și însușiseră baalii, acei zei păgâni, le aduceau jertfe și ucideau pe copiii lor, fete și băieți, aduceau jertfe acestor baali — S-a mâniat Dumnezeu pe ei și i-a amenințat cu robia Babilonului. Profetul Ieremia le-a spus cu foarte multă putere și precis ce-i așteaptă. Însă deși a spus un cuvânt (în capitoul 19), le-a spus toată această veste din partea lui Dumnezeu, cel care era stăpânitor acolo l-a băgat în temniță. De ce-a făcut așa? Sperie poporul. Și a ieșit după aceea din temniță și a amenințat pe cel care îl aruncase în temniță, Pașhur. Tu însuși și prietenii tăi o să fiți duși în Babilon și acolo o să mori.

Deci „când profetul Ieremia îi amenința pe iudei și predica nenorocirea ce avea să vie, el era batjocură și râs” contemporanilor săi. Toți râdeau de profetul Ieremia: a mai venit și ăsta. „El se hotărâse a se lăsa de dregătoria sa profetică”, să-i lase în pace, „căci prinsese slăbiciune omenească și nu mai vroia să sufere derâderea și batjocura. Dar ascultați-l pe el însuși, zice așa: «M-au făcut spre râs, toată ziua am fost batjocorit și-am zis: Nu voi mai numi numele Domnului, și mai mult nu voi mai grăi în numele Lui în fața acestui popor. Dar s-a făcut ca focul ce arde în inima mea și se aprindeau oasele mele și era să pier, pentru că nu vorbeam».”. Nu voi mai pomeni de El și nu voi mai grăi de numele Lui, dar iată, era în inima mea ca un foc, ca un fel de foc aprins, închis în oasele mele și eu mă sileam să-l înfrânez dar n-am putut. Cu adevărat vroia foarte mult pe dinlăuntru să vorbească, să le spună, chiar dacă nu le convine. „El voiește să zică”, talmăcește sfântul Ioan „gândeam să mă las de dregătoria profețească, căci iudeii nu

mă ascultau. Dar îndată ce mi-am făcut acest plan, puterea Duhului s-a aprins în sufletul meu ca un foc care a învăpăiat tot lăuntru meu și așa de tare îmi mistuia oasele, încât eu n-am putut suferi acest pârjol». Deci dacă acel profet care în toate zilele fusese râs, batjocorit și ocărât, a trebuit să sufere o astfel de pedeapsă când s-a hotărât să tacă, de ce iertare ne vom învrednici noi care nu suferim așa de mult cum suferea el, că ne împușinăm cu duhul pentru ușurătatea minții unora dintre ascultători și voim să încetăm de a-i învăța, atunci când încă mulți alții ne ascultă?” – cum sunteți dumneavoastră acum.

„Eu știu că unii vor zice în batjocură sau în derâdere disprețuitoare: «tu ai întors pe toți cu predica ta?» Ce zici, omule? Am făgăduit noi oare ca într-o zi să dobândim pe toți? Dacă noi am mișcat numai zece, ori numai cinci, ba încă chiar numai pe unul din ascultători, nu este oare aceasta îndeajuns spre a ne da un curaj bun? Dar eu voi zice încă mai mult. Presupuneți că noi, prin cuvântarea noastră, n-am dobândit pe nimeni, cu toate că este cu neputință ca o cuvântare semănată în atâtea auzuri să rămână cu totul tară roadă. Însă fie și așa. Cuvântarea noastră și atunci, totuși, n-ar rămâne nefolositoare. Când ascultătorii noștri iarăși vor fi păcătuit, o vor fi făcut aceasta nu așa, fără de rușine, ca mai înainte. Totuși își vor fi adus aminte”, de pildă în timpul unei beții, „de mustrea noastră, de dojanele noastre, iar această amintire negreșit a produs rușine, ei au roșit în lăuntru lor și au săvârșit păcatul lor nu cu obrăznicia cea mai dinainte” și-au dat seama că păcătuiesc, greșesc. „Iar aceasta este începutul îndreptării și al întoarcerii celei desăvârșite, când cineva se rușinează de păcatul săvârșit și singur osândește cele făcute.”

Deci încă un folos: chiar atunci când nu-i băgat în seamă, atunci, cuvântul însă îi vine mai pe urmă în minte. Cuvântul, frați creștini, are o mare putere asupra noastră, a oamenilor. Cuvântul te poate rătăci, cuvântul te poate îndrepta, te poate mustra, te poate reînvia.

„Afară de aceasta, urmează pentru noi și un alt câștig care este nu prea mic. Noi am făcut pe cei luători aminte mai îmbunătățiți și i-am convins că aceia mai bine s-au gândit, care nu se amăgesc de mulțimea cea mare. Așadar eu, deși n-am vindecat pe cei bolnavi, totuși am făcut mai tari pe cei sănătoși”.

I-a convins de adevărul faptei bune și al gândului celui bun.

„Cuvântul meu, negreșit, pe mulți nu i-a oprit de la păcat, totuși el a întărit pe cei îmbunătățiți.

Voiesc a cumpăni încă și un al treilea punct. Eu astăzi nu am mișcat, dar poate voi mișca mâine. Și dacă nu mâine, poate poimâine, sau încă mai târziu. Cine ne ascultă și ne respinge astăzi, poate ne va asculta și primi mâine. Cine nu ne bagă în seamă astăzi și mâine, poate după mai multe zile va dăruia ascultare cuvântării noastre, încă și pescarul adeseori toată ziua a aruncat mreaja sa în zadar și seara voia chiar să plece, dar totuși la urmă a prins pești mulți, seara târziu. Dacă noi, pentru neizbutirea întreprinderilor noastre, îndată am înceta și ne-am lăsa de lucru, atunci s-ar prăpădi toată viața noastră, și cea trupească și cea duhovnicească. Dacă de pildă, lucrătorul de pământ pentru o vreme rea întâmplată o dată, de două ori sau de mai multe ori, ar părăsi lucrarea pământului, atunci noi toți curând ar trebui să pierim de foame. Și dacă corăbierul pentru o furtună întâmplată o dată, de două sau de mai multe ori ar fugi de mare, și viața noastră ar pierde foarte multe îndemânări”.

N-ar mai călători lumea pe mare. Au fost niște accidente de avion și ar trebui să stea lumea, să nu mai meargă cu avionul. Cu trenul la fel, câte accidente nu sunt, cu mașinile, însă lumea merge. Așa și cu aceste cuvinte.

„Dacă la toate meșteșugurile, meseriile, ar lua cineva aceeași hotărâre, ar trebui totul să piară și pământul s-ar face o pustietate, fiindcă toți oamenii pricep aceasta, de aceea ei totdeauna cu bărbăție se apucă iarăși, din nou, de îndeletnicirile lor și adeseori nu au avut de pierdut. Pe lângă acestea se adaugă că aceștia, în caz de neizbutire au numai pagubă, la noi însă nu se întâmplă așa, că predicăm și sfătuim. Când tu împrăștii sămânța învățăturii și ascultătorii nu au primit și n-au adus rod ascultării, totuși tu primești de la Dumnezeu plata cuvenită pentru sfătuirea ta. Și când aceia nu vor să te asculte, tu vei primi tot atâta de mare răsplătire, precum ai fi primit când ei ți-ar fi urmat, căci tu ai făcut tot ce atârna de tine”.

«Noi suntem datori să semănăm», spunea sfântul Pavel «și Dumnezeu să facă să rodească.». Noi nu suntem răspunzători de ceea ce fac ascultătorii noștri, ci suntem datori numai a le da sfaturi drepte, a-i îndruma. A-i îndemna e datoria noastră, a urma și-a face este datoria lor — adică a dumneavoastră.

„Cu toate acestea, predicatorul nu poate singur să isprăvească toate”.

Aici e un lucru foarte important pe care o să-l ascultați acum. E vorba de această lucrare a dumneavoastră, care ascultați cuvântul lui Dumnezeu, care cunoașteți niște lucruri și le puteți împărtăși altora care nu vin să asculte. Noi nu putem intra în anumite case, dumneavoastră însă puteți face acest lucru. Asta spune mai departe sfântul Ioan:

„Cu toate acestea, predicatorul nu poate singur să isprăvească, să facă toate. El nu poate să fie la toți, în toate zilele spre a-i sfătui”.

Intr-o comună mare sau într-un oraș, el nu se poate duce la fiecare familie, însă...

„dacă voi veți voi să împărțiți între voi lucrarea întoarcerii, dacă fiecare va voi să ia asupra-și îngrijirea pentru unul dintre frații săi, atunci curând zidirea Bisericii va spori mai bine. Așadar, vorbește cu fratele tău și-l îndeamnă, chiar dacă el nu te-ar asculta, totuși tu vei dobândi prin aceasta plată cuvenită. Inșă numai atunci când nu vei înceta și vei continua cu îndemnarea, cu sfătuirea”,

chiar dacă s-ar plictisi sau te-ar repezi. Să-i spună cu binișorul, îl mai lasă puțin, iar îi spune cu dragoste și cu un accent, nu de poruncă, ci de compătimire. Și atunci primește, adică e un duh smerit. Așa erau sfinții aceștia care au lăsat cuvântul, ni l-au spus de la inima lor, sufereau împreună cu cei care erau în necazuri. De aceea au fost primite cuvintele lor. Așa și noi când predicăm, când spunem altuia la ureche, între patru ochi sau între șase ochi, să-i spunem cu această compătimire, cu acest duh umilit, cu această dragoste sinceră de a-l ajuta, de a-l îndrepta și atunci el primește.

Ascultați acum alt aspect al lucrurilor:

„Fără obosire pândește satana mântuirea omului și noi nu trebuie, oare, să ne rușinăm de a fi nepăsători de mântuirea oamenilor celor asemenea nouă, când satana de-a pururea gândește la pierzarea lor?”

E o luptă aici între duhul răutății, al vicleanului și această lucrare a lui Dumnezeu în lume pe care trebuie să o facem între noi – suntem toți frați în Hristos și de aceea ne rugăm cu Tatăl Nostru, avem un singur Tată ceresc.

„Satana ne îngrozește cu lupta împotriva oamenilor, deși Dumnezeu îl oprește de la aceasta, iar tu oare te vei feri cu lenevire, măcar că Dumnezeu însuși te îndeamnă și cere ca iarăși să dobândești pe cei căzuți? Cine va ierta oare, fraților, că pe când satana arată o astfel de râvnă pentru pierzarea oamenilor,

noi n-arătam nici cea mai mică parte din asemenea râvnă pentru mântuirea fraților noștri? Pentru aceasta, când tu vezi un frate învârtoșat și neplecat care nu voiește să te asculte, atunci zi întru sine-ți: «Oare nu-l voi putea dobândi cu timpul?» Aceasta și Pavel ne-a poruncit să facem când scrie așa: «Slugii Domnului nu i se cade să se sfădească, ci blând să fie către toți, învățător și suferitor.»”

Se întâmplă în casele noastre creștine, de aici și din alte părți ale țării, cineva din familie merge la biserică, citește, se roagă, citește Acatistul Maicii Domnului, însă nu poate convinge pe cei din familia sa să meargă și ei pe aceeași cale. De ce oare? Poate să se ascundă un dram de mândrie în persoana care merge pe calea lui Dumnezeu. Poate un pic de dispreț către ceilalți, poate poruncește cu autoritate și cu un accent de răutate și cu această dorință, de a face toți ca ea sau ca el. Asta e foarte greu... Vezi cum crește un arbore, cât de mic, abia vezi, abia răsare din pământ și aștepti să crească. Crește, dacă se îndoaie la vârfuri îi pui o proptea și încet-încet crește până când se înstăpânește și crește singur. Cam așa creștem și noi, avem o viață nu prea lungă, însă o viață în care creștem mereu. În fiecare zi se adaugă niște cunoștințe, ne bântuie niște vânturi ale patimilor, aflăm ceva bun, ne încurajăm și ne învățăm, aflăm ceva rău, ne descurajăm și mergem pe calea celui rău. Toată viața e o cumpănire între bine și rău și dacă cineva e în preajma noastră și ne ajută ca pe arborile care se ridică din pământ, ca să fie ocrotit de vânturi, să crească drept, e mare merit cu acela sau pentru aceea. Și așa sunteți dumneavoastră care știți [și] ascultați din când în când cuvântul lui Dumnezeu. Însă să se facă aceasta cu smerenie și cu dragoste, cu duhul umilinței și atunci va prinde cuvântul nostru, altfel [celălalt] întoarce capul și pleacă, rămânem singuri.

Spune sfântul Pavel aici, „slugii Domnului nu i se cade să se sfădească”. Când îl înveți pe cel din casa ta, nu mustra prea tare și nu bate la cap prea mult. Spune-i puțin, lasă-l să se mai odihnească, iarăși revii, pândește momentul. Această lucrare de îndreptare a omului este foarte grea. Sunt [lucrări] speciale pentru educația tineretului și a lumii. Foarte greu să înveți pe altul. Dacă tu pe tine nu te poți îndrepta, și știi o mulțime de lucruri, cum poți să ai pretenții să faci pe altul ca tine? În primul rând să nu se sfădească, „ci blând să fie către toți, învățător și suferitor, răbdător, cu îndelungă răbdare, cu blândețe certând pe cei ce stau împotriva, poate cândva le va da Dumnezeu pocăința și cunoștința adevărului” spunea sfântul Pavel către Timotei, ucenicul său.

„Nu vezi tu oare”, spune sfântul Ioan, „că un părinte, chiar când este deznădăjduit despre însănătoșirea copilului său, totuși plângând, suspinând, sade lângă patul lui, îl sărută cu dragoste și întrebuințează toate mijloacele de vindecare până la suflarea cea mai de pe urmă. Tot așa trebuie să faci și tu cu fratele tău”.

Fratele tău, în înțelesul de oricine, aproapele nostru.

“Acela cu lacrimile sale nu poate să alunge boala, nici să respingă moartea ce se apropie. Tu însă pe un suflet bolnav de moarte poți adeseori a-l mântui și a-l scula, prin lacrimile și suspinurile tale, dacă tu ești neobosit și nu te îndepărtezi de dânsul. Tot așa face și Dumnezeu cu noi, deși noi suntem nebăgători de seamă, El totuși în toate zilele vorbește către noi prin profeți și apostoli și nu încetează a îndemna pe cei „cerbicoși” — mândri, trufași — „neluători aminte”. Gândeți-vă, în sfârșit, că acel ce nu încetează cu sfătuirea, deși o face în deșert, va secera o răsplată încă mai mare decât acela care prevede că cuvintele sale vor fi ascultate. Căci acela care de-a pururea îndeamnă fără să fie ascultat și totuși nu obosește, dă dovadă de dragostea cea mai călduroasă și mai adevărată de aproapele său”.

Frați creștini, așa a învățat sfântul Ioan, așa învățau și sfântul Vasile, sfântul Grigorie și așa învățau și învață sfinții. Să ne însușim duhul lor, duhul smereniei, duhul dragostei lor, să ne facem și noi cât de cât asemenea lor. Amin”.

(din: Parintele SOFIAN, Editura Bizantina, 2007, Bucuresti)